

KLAGANDE

[REDACTED]

[REDACTED]

MOTPART

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun

ÖVERKLAGAT BESLUTKommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommuns
beslut 2022-06-13**SAKEN**Personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa
funktionshindrade, LSS**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.**Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun**

(kommunalförbundet) beslutade den 13 juni 2022 att avslå [REDACTED] ansökan om personlig assistans enligt 9 § 2 LSS. Beslutet motiverades i huvudsak med att de grundläggande behoven inte är av sådan omfattning att rätt till personlig assistans föreligger.

[REDACTED] överklagar beslutet och anför i huvudsak följande.

Kommunalförbundet har inte tagit tillräcklig hänsyn till att hans sjukdom medför behov av en egen resurs samt att nuvarande lösning med hemtjänst medför att stödet inte kan ges av ett fåtal personer och att han inte får den stimulans, utveckling och tillsyn som han behöver. En förnyad utredning som tar större hänsyn till hans sjukdom och behov behövs med en lösning där färre aktörer är involverad.

Kommunalförbundet står fast vid sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Utgångspunkter för prövningen**

Frågan i målet är om [REDACTED] har gjort sannolikt att förutsättningarna i 9 a § LSS för att beviljas personlig assistans är uppfyllda. Av bestämmelsen framgår att personlig assistans avser ett personlig utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med ett eller flera grundläggande behov.

Den 1 januari 2023 trädde en ny lydelse av 9 a § LSS i kraft, vilket framför allt innebär en förändring gällande de grundläggande behoven. Enligt övergångsbestämmelserna gäller äldre bestämmelser fortfarande för personlig

assistans som avser tid före ikraftträdandet. Eftersom förvaltningsrätten har att pröva de omständigheter som förelåg vid tidpunkten för det överklagade beslutet, det vill säga före ikraftträdandet av den nya lydelsen, tillämpar förvaltningsrätten den äldre bestämmelsen. Förutsättningen för att [REDACTED] ska ha rätt till personlig assistans är därmed att hans behov av hjälp med de grundläggande behoven andning, personlig hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om honom är av tillräcklig omfattning.

Kommunalförbundet har beaktat grundläggande behov i form av personlig hygien samt av- och påklädning med 1,8 timmar per vecka. [REDACTED] har inte närmare angett på vilket sätt kommunalförbundets bedömning och beräkning av de grundläggande behoven är felaktig utan endast allmänt hänvisat till att han behöver en egen resurs.

Förvaltningsrättens bedömning

Personlig hygien

Kommunalförbundet har beaktat personlig hygien i form av duschning, tandborstning och nagelvård med 1 timme och 34 minuter per vecka. Eftersom [REDACTED] till stor del klarar moment i samband med dusch med handräckning men behöver vissa praktiska hjälpinsatser i form av att tvätta håret och torka delar av kroppen framstår den av kommunalförbundet beaktade tiden för dusch som skälig (15 min per tillfälle). Då [REDACTED] till viss del har behov av hjälp att borsta tänderna framstår den av kommunalförbundet beaktade tiden för tandborstning som skälig (2 min per tillfälle).

Förvaltningsrätten bedömer även att den av kommunalförbundet beaktade tiden för nagelklipping framstår som skälig (5 min per vecka). Med beaktande av att [REDACTED] klarar att gå på toaletten själv och att torka sig samt att han

klaras hand- och ansiktstvätt har kommunalförbundet haft fog för att inte beakta någon tid för hjälp med detta.

Av rättsfallet HFD 2019 ref. 56 framgår att det grundläggande behovet personlig hygien är begränsat till att hålla sig ren. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att hårvård, rakning och insmörjning inte utgör grundläggande behov. Det finns därför enligt förvaltningsrätten inte skäl för att frångå kommunalförbundets bedömning och beräkning av beaktad tid för personlig hygien.

Måltider

Eftersom [REDACTED] kan föra mat och dryck till munnen, även om han kan ha behov av hjälp att lägga upp maten, att finfördela och behöver motiveringsinsatser och påputtning, har kommunalförbundet haft fog för att inte beakta någon tid för måltider.

Av- och påklädning

Med hänsyn till att [REDACTED] vid bra mående klarar att ta av och på kläder, förutom strumpor som han behöver praktisk hjälp med, framstår den av kommunalförbundet beaktade tiden för av- och påklädning som skälig (2 min per dag).

Kommunikation

Då [REDACTED] kan kommunicera och göra sig förstådd, även om han talar otydligt, har kommunalförbundet haft fog för att inte beakta någon tid för kommunikering.

Annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper

Visserligen finns det inte skäl för att ifrågasätta att [REDACTED], utifrån sin psykiska funktionsnedsättning, har behov av såväl motiverings- som aktiverings- och tillsynsinsatser. Med hänsyn till att han inte har några särskilda kommuniceringssvårigheter och det inte har framkommit vilka andra ingående kunskaper som eventuellt krävs för att tillgodose hans behov har kommunalförbundet haft fog för att inte beakta någon tid för annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om honom. Det förhållandet att han har en egen resurs i skolan som har lärt känna honom föranleder ingen annan bedömning.

Tidsomfattningen

Med stöd av det ovan anförda samt att det inte har framkommit något som tyder på att [REDACTED] har behov av hjälp med sin andning instämmer förvaltningsrätten i kommunalförbundets bedömning att hans grundläggande behov består av personlig hygien samt av- och påklädning med en omfattning av 1 timme och 48 minuter per vecka. Frågan är om detta är tillräckligt omfattande för att ge rätt till personlig assistans.

Även om någon minsta tidsmässig omfattning för att de grundläggande behoven ska ge rätt till personlig assistans enligt LSS inte har uppställts framgår det av förarbetena till lagen och rättspraxis från Högsta förvaltningsdomstolen att tidsfaktorn har betydelse. En samlad bedömning av såväl kvantitativa som kvalitativa aspekter måste göras bl.a. med hänsyn till hur ofta hjälpen behövs och om behov av stöd är av mycket privat och integritetskänslig karaktär eller förutsätter någon specifik kompetens (jfr prop. 1992/93:159 s. 61 ff. och 173 ff., HFD 2018 ref. 13 och RÅ 2009 ref. 57).

Större delen av de grundläggande behov som har beaktats består av personlig hygien, vilket är av mycket privat och integritetskänsligt slag. Med hänsyn till att tidsåtgången är liten vid de flesta tillfällena och att hjälpbehovet inte förutsätter någon specifik kompetens bedömer förvaltningsrätten, vid en sammanvägning av kvantitativa och kvalitativa aspekter, att utredningen inte ger stöd för att [REDACTED] behov av hjälp avseende grundläggande behov är av sådan omfattning att rätt till personlig assistans föreligger. Det förhållandet att han inte är nöjd med hur nuvarande insats i form av hemtjänst fungerar föranleder ingen annan bedömning. Då förutsättningarna för rätt till personlig assistans inte är uppfyllda ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Robert Hygrell
förvaltningsrättsfiskal

Nämndemännen Richard Appelbom, Elisabet Kroon och Annika Wahlgren Rennerskog har deltagit i avgörandet.

Målet har beretts av föredragande juristen Lolita Ekelund.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.